3 ශ්‍රේණිය පරිසරය

2022 - 4 ඒකකය

Part i

අප අවට සත්තු

"මෙම තේමාවේ දී අපට ආසන්න පරිසරවල ජීවත් වන සතුන් පිළිබඳ ව හැදෑරීමට අවස්ථා සලසා ඇත. විශේෂයෙන් නිවස හා නිවෙස් ආශ්‍රිත ව ඇති කරන සතුන් හා ඔවුන්ගේ සුවිශේෂ ලක්ෂණ, ප්‍රයෝජන හා සතුන් ආරක්ෂා කිරීමේ අවශ්‍යතාව අවධාරණය කර ඇත.

එමෙන් ම ඔවුන්ගෙන් මිනිසාට සිදු විය හැකි හානි සහ ඒවා වළක්වා ගැනීමට අපට කළ හැකි දේ කුමක් ද යන්න අවධානයට ලක් වේ. සිසුන්ට සෘජු අත්දැකීම් ලබා ගැනීම සඳහා පාසල් වත්තේ හෝ ආසන්න පරිසරයක හෝ සතුන් නිරීක්ෂණයට අවස්ථාව සලසා දීම වැදගත් වේ."

සැකසුම - හසිත හෙට්ටිආරච්චි
(Dip. In Sci. N.I.E./O.U.S.L.)

Online Class details – WhatsApp 071 – 9020298 Facebook 3in1 Youtube 3in1

3 ශ්‍රේණිය - පරිසරය
3. තේමාව : අප අවට සත්තු

"මෙම තේමාවේ දී අපට ආසන්න පරිසරවල ජීවත් වන සතුන් පිළිබඳ ව හැදෑරීමට අවස්ථා සලසා ඇත. විශේෂයෙන් නිවස හා නිවෙස් ආශ්‍රිත ව ඇති කරන සතුන් හා ඔවුන්ගේ සුවිශේෂ ලක්ෂණ, ප්‍රයෝජන හා සතුන් ආරක්ෂා කිරීමේ අවශ්‍යතාව අවධාරණය කර ඇත. එමෙන් ම ඔවුන්ගෙන් මිනිසාට සිදු විය හැකි හානි සහ ඒවා වළක්වා ගැනීමට අපට කළ හැකි දේ කුමක් ද යන්න අවධානයට ලක් වේ. සිසුන්ට සෘජු අත්දැකීම් ලබා ගැනීම සඳහා පාසල් වත්තේ හෝ ආසන්න පරිසරයක හෝ සතුන් නිරීක්ෂණයට අවස්ථාව සලසා දීම වැදගත් වේ."

නිපුණතා

- සතුන් පිළිබඳ මූලික තොරතුරු සුවිශේෂ හැකියා, චර්යා රටා ගවේෂණය කර වාර්තා කරයි.
- සතුන්, ශාක හා මිනිසා සමඟ ඇති අන්තර් සබඳතාව හඳුනාගනියි.
- පරිසරයේ පැවැත්ම සඳහා සතුන්ගේ වැදගත්කම අගය කරමින් එම සතුන් ආරක්ෂා කර ගැනීමට දායක වෙයි.
- සතුන්ගෙන් වන හානි හා අනතුරු පිළිබඳ ව සැලකිලිමත් ව ක්‍රියා කරයි.
- සතුන් නිරීක්ෂණය කර විවිධ මාධ්‍ය භාවිතයෙන් සත්ත්ව රූප නිර්මාණය කරයි.
- සත්ත්ව චර්යා පිළිබඳ චලන ගවේෂණ සහ අනුකරණ ක්‍රියාකාරකම්වල යෙදෙයි.
- සත්ත්ව චර්යා මෙන් ම මිනිසා සහ සතුන් අතර සබඳතාව පිළිබිඹු කරන චලන ඉදිරිපත් කරයි.

ඉගෙනුම් පල

- නිවසේ ඇති කරන සතුන් හා නිවස ආශ්‍රිත ව ගැවසෙන සතුන් වෙන් කර හඳුනා ගනියි.
- නිවසේ ඇති කරන හා නිවස ආශ්‍රිත ව ගැවසෙන සතුන්ගෙන් ඇති ප්‍රයෝජන විස්තර කරයි.
- නිවස ආශ්‍රිත පරිසරයේ වෙසෙන සතුන්ගේ සුවිශේෂ හැකියා පිළිබඳ අධ්‍යයනය කර වාර්තා කරයි.
- සතුන්ගේ චර්යා පිළිබඳ කියැවෙන කවි, ගී ගායනා කරමින් රිද්මානුකූල චලන ඉදිරිපත් කරයි.
- නිවස ආශ්‍රිත පරිසරයේ ජීවත් වන සතුන්ගෙන් සිදු වන හානි හඳුනාගෙන ප්‍රකාශ කරයි.
- නිවස ආශ්‍රිත පරිසරයේ ජීවත් වන සතුන්ගෙන් වන හානිවලින් ආරක්ෂා විය හැකි ආකාර ප්‍රකාශ කරයි.
- සතුන් කෙරෙහි සංවේදී වෙමින් ඔවුන් රැක ගැනීමට දායක වෙයි.
- දිවීම, ලුහුබැඳීම, උලැඟිතාව වර්ධනය වීම සඳහා සත්ත්ව චර්යා ආශ්‍රයෙන් සකස් කරගත් නිර්මාණාත්මක ක්‍රීඩාවල යෙදෙයි.
- සතුන්ගේ විවිධ ලක්ෂණ විවිධ මාධ්‍ය ඇසුරෙන් ප්‍රදර්ශනය කරයි.

- **පරිසරයේ ජීවත් වන සත්තු**

....

....

....

....

- <u>ගෘහ ආශ්‍රිත ව ඇති කරන හා ගැවසෙන සත්තු</u>

(බල්ලා, කබරයා, පූසා, ගොළුබෙල්ලා, දළඹුවා, වඳුරා, එළදෙන, එළුවා, කුකුළා, මකුළුවා, ගවයා, මීහරකා, කපුටා, ගිරවා, මයිනා, ලේනා, හූනා, කටුස්සා, තලගොයා, ඇටිකුකුළා)

ගෘහ ආශ්‍රිත ව ඇති කරන සත්තු	ගෘහ ආශ්‍රිත පරිසරයේ ගැවසෙන සත්තු

- <u>සුරතලයට ඇති කරන සතුන්</u>

....
....
....
....
....
....

- <u>ආර්ථික වාසි සඳහා ඇති කරන සතුන්</u>

✓ කෘෂි කටයුතු වලට උදව් වෙයි - ....
✓ පොහොර ලබා දෙයි - ....
✓ මස් ලබාදෙයි - ....
✓ බිත්තර ලබා දෙයි - ....
✓ මී පැණි ලබා දෙයි - ....
✓ මල්වල පරාග සිදුකරයි - ....
✓ කිරි ලබාදෙයි - ....
✓ බර ඇදීමට යොදා ගනී - ....
✓ විකිණීමට යොදා ගනී - ....
✓ ආහාරයට යොදා ගනී - ....
✓ ලොම් ලබා දෙයි - ....

- <u>**ක්‍රියාකාරකම 1**</u>

1. සතාගේ නම - ....
2. ශාරීරික ලක්ෂණ - ....

   ....

   ....
3. ගමන් විලාසය - ....
4. හැසිරීම - ....

   ....
5. මිනිසාට ඇති ප්‍රයෝජන - ....

   ....

   ....

- <u>**සතුන්ගෙන් අපට ඇති ප්‍රයෝජන**</u>

✓ ඖෂධ ලබා දීම (මී පැණි) - ....

✓ පරිසරය අලංකාර කිරීම - ....

✓ හානිකර සතුන් විනාශ කිරීම - ....

✓ බීජ ව්‍යාප්ත කිරීම - ....

✓ ආහාර ලබා දීම - ....

✓ ගේදොර ආරක්ෂා කර දීම - ....

✓ මීයන් අල්ලා දීම - ....

✓ කැලිකසළ කා දැමීම - ....

✓ තවලම් යාම සඳහා උදවු වීම - ....

✓ කොටන් ඇදීමට උදවු වීම - ....

✓ කැලිකසළ දිරාපත් කිරීමට උදවු වීම - ....

✓ ගොවිතැන් කටයුතුවලට උදවු ලබාදීම - ....

✓ පරිසරයේ වෙනස් වීම් පිළිබඳ ව දැනුම්වත් කිරීම - ....

✓ කාන්තාරයේ බඩු ගෙන යාමට උදවු වීම - ....

✓ සුවිශේෂ හැකියා යොදා ගනිමින් මිනිසාට උදවු කිරීම
(අපරාධකරුවන් ඇල්ලීම, මත්ද්‍රව්‍ය හඳුනා ගැනීම) - ....

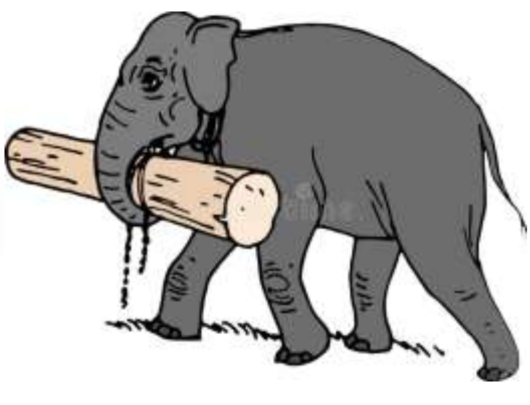

- **<u>සතුන්ගේ සුවිශේෂ හැකියා</u>**

  - ✓ යම් යම් දේ කැපීමට ඇති හැකියාව - ....
  - ✓ ගසක් සිදුරු කිරීමට ඇති හැකියාව - ....
  - ✓ පරිසරය අලංකාර කිරීම - ....
  - ✓ නිර්මාණශීලී කූඩු හැදීමේ හැකියාව - ....
  - ✓ සියුම් ලෙස කූඩු සැකසීම - ....
  - ✓ ගසකින් ගසකට පැන යාම - ....
  - ✓ දිගු දිව යොදා ගනිමින් ගොදුරු අල්ලා ගැනීම - ....
  - ✓ ආරක්ෂාව සඳහා ශරීරයේ පැහැය වෙනස් කිරීම - ....
  - ✓ ආරක්ෂාව සඳහා සැඟවීමට ඇති හැකියාව - ....

- **<u>සතුන්ගේ චර්යා ආශ්‍රයයෙන් අපගේ ජීවිතයට එක් කර ගත හැකි ආදර්ශයන්</u>**

....

....

මෙන්න මෙතන කූඹි රැලක්
ගුලක් හදනවා
අන්න අතන වේයො රැලක්
හුඹස් බඳිනවා

පුංචි වුණත් උන් හැම ලොකු
වැඩක් කරනවා
පුංචි අපිත් එකතු වෙලා
රටක් හදනවා

පද රචනය : ....

ගොලුබෙල්ලා කම්මැළියා
ගාට ගාට යනවා
එළවළු පැළ ටික කන්නට
රෑට රෑට එනවා

බය උණා ම අකුළාගෙන
ගේ ඇතුළට යනවා
ටිකක් ඉඳල බය ඇරුණා ම
ආයෙත් ගාටනවා

- **<u>ලෝකයෙන් වඳ වී ගොස් ඇති සතුන්</u>**

....

පිළිතුරු

Answer

3 ශ්‍රේණිය - පරිසරය
3. තේමාව : අප අවට සත්තු

"මෙම තේමාවේ දී අපට ආසන්න පරිසරවල ජීවත් වන සතුන් පිළිබඳ ව හැඳෑරීමට අවස්ථා සලසා ඇත. විශේෂයෙන් නිවස හා නිවෙස් ආශ්‍රිත ව ඇති කරන සතුන් හා ඔවුන්ගේ සුවිශේෂ ලක්ෂණ, ප්‍රයෝජන හා සතුන් ආරක්ෂා කිරීමේ අවශ්‍යතාව අවධාරණය කර ඇත. එමෙන් ම ඔවුන්ගෙන් මිනිසාට සිදු විය හැකි හානි සහ ඒවා වළක්වා ගැනීමට අපට කළ හැකි දේ කුමක් ද යන්න අවධානයට ලක් වේ. සිසුන්ට සෘජු අත්දැකීම් ලබා ගැනීම සඳහා පාසල් වත්තේ හෝ ආසන්න පරිසරයක හෝ සතුන් නිරීක්ෂණයට අවස්ථාව සලසා දීම වැදගත් වේ."

නිපුණතා

- සතුන් පිළිබඳ මූලික තොරතුරු සුවිශේෂ හැකියා, චර්යා රටා ගවේෂණය කර වාර්තා කරයි.
- සතුන්, ශාක හා මිනිසා සමඟ ඇති අන්තර් සබඳතාව හඳුනාගනියි.
- පරිසරයේ පැවැත්ම සඳහා සතුන්ගේ වැදගත්කම අගය කරමින් එම සතුන් ආරක්ෂා කර ගැනීමට දායක වෙයි.
- සතුන්ගෙන් වන හානි හා අනතුරු පිළිබඳ ව සැලකිලිමත් ව ක්‍රියා කරයි.
- සතුන් නිරීක්ෂණය කර විවිධ මාධ්‍ය භාවිතයෙන් සත්ත්ව රූප නිර්මාණය කරයි.
- සත්ත්ව චර්යා පිළිබඳ චලන ගවේෂණ සහ අනුකරණ ක්‍රියාකාරකම්වල යෙදෙයි.
- සත්ත්ව චර්යා මෙන් ම මිනිසා සහ සතුන් අතර සබඳතාව පිළිබිඹු කරන චලන ඉදිරිපත් කරයි.

ඉගෙනුම් පල

- නිවසේ ඇති කරන සතුන් හා නිවස ආශ්‍රිත ව ගැවසෙන සතුන් වෙන් කර හඳුනා ගනියි.
- නිවසේ ඇති කරන හා නිවස ආශ්‍රිත ව ගැවසෙන සතුන්ගෙන් ඇති ප්‍රයෝජන විස්තර කරයි.
- නිවස ආශ්‍රිත පරිසරයේ වෙසෙන සතුන්ගේ සුවිශේෂ හැකියා පිළිබඳ අධ්‍යයනය කර වාර්තා කරයි.
- සතුන්ගේ චර්යා පිළිබඳ කියැවෙන කවි, ගී ගායනා කරමින් රිද්මානුකූල චලන ඉදිරිපත් කරයි.
- නිවස ආශ්‍රිත පරිසරයේ ජීවත් වන සතුන්ගෙන් සිදු වන හානි හඳුනාගෙන ප්‍රකාශ කරයි.
- නිවස ආශ්‍රිත පරිසරයේ ජීවත් වන සතුන්ගෙන් වන හානිවලින් ආරක්ෂා විය හැකි ආකාර ප්‍රකාශ කරයි.
- සතුන් කෙරෙහි සංවේදී වෙමින් ඔවුන් රැක ගැනීමට දායක වෙයි.
- දිවීම, ලුහුබැඳීම, උලැඟිතාව වර්ධනය වීම සඳහා සත්ත්ව චර්යා ආශ්‍රයයෙන් සකස් කරගත් නිර්මාණාත්මක ක්‍රීඩාවල යෙදෙයි.
- සතුන්ගේ විවිධ ලක්ෂණ විවිධ මාධ්‍ය ඇසුරෙන් ප්‍රදර්ශනය කරයි.

- **පරිසරයේ ජීවත් වන සත්තු**

සමනලයා........	පූසා........	මුවා........	ජිරාෆ්........	ගෝනා........
ගෝරිල්ලා........	ජිරාෆ්........	වඳුරා........	ගෙම්බා........	නරියා........
සිම්පංචියා........	සිංහයා........	ගිරවා........	බල්ලා........	හාවා........
කැන්ගරුවා........	වවුලා........	කිඹුලා........	ඔටුවා........	පැන්ඩා........

- <u>ගෘහ ආශ්‍රිත ව ඇති කරන හා ගැවසෙන සත්තු</u>

(බල්ලා, කබරයා, පූසා, ගොළුබෙල්ලා, දළඹුවා, වඳුරා, එළදෙන, එළුවා, කුකුළා, මකුළුවා, ගවයා, මීහරකා, කපුටා, ගිරවා, මයිනා, ලේනා, හූනා, කටුස්සා, තලගොයා, ඇටිකුකුළා)

ගෘහ ආශ්‍රිත ව ඇති කරන සත්තු	ගෘහ ආශ්‍රිත පරිසරයේ ගැවසෙන සත්තු
බල්ලා	කපුටා, ගිරවා
පූසා	මයිනා, ලේනා
එළදෙන	හූනා, මකුළුවා
එළුවා	කටුස්සා, කබරයා
කුකුළා	තලගොයා, ඇටිකුකුළා
ගවයා	දළඹුවා, වඳුරා
මීහරකා	ගොළුබෙල්ලා

- <u>සුරතලයට ඇති කරන සතුන්</u>

පරෙවියා.................. මුවා..........
ගිරවා...................... බල්ලා........
මාළුවා..................... හාවා.........
ඉබ්බා...................... පූසා..........
පොකිරිස්සා............. මයිනා.......
හැම්ස්ටර් / ගෘහාශ්‍රිත මීයන්..

- <u>ආර්ථික වාසි සඳහා ඇති කරන සතුන්</u>

✓ කෘෂි කටයුතු වලට උදව් වෙයි - එළදෙන, එළුවා, මී හරකා.................
✓ පොහොර ලබා දෙයි - කුකුළා, එළදෙන, එළුවා, හරකා.....
✓ මස් ලබාදෙයි - කුකුළා, එළුවා, හරකා, ඌරා............
✓ බිත්තර ලබා දෙයි - කිකිළිය, වටු කුරුල්ලා......................
✓ මී පැණි ලබා දෙයි - මී මැස්සා..
✓ මල්වල පරාග සිදුකරයි - මී මැස්සා, සමනලයා, බඹරා..........
✓ කිරි ලබාදෙයි - එළදෙන, එළිච්චිය, මී දෙන.................
✓ බර ඇදීමට යොදා ගනී - හරකා, අලියා, ඔටුවා..........................
✓ විකිණීමට යොදා ගනී - විසිතුරු මසුන්, කුරුල්ලන්..................
✓ ආහාරයට යොදා ගනී - කුකුළා, එළුවා, හරකා, ඌරා............
✓ ලොම් ලබා දෙයි - බැටළුවා..

- **<u>ක්‍රියාකාරකම 1</u>**

1. සතාගේ නම - ...පූසා...
2. ශාරීරික ලක්ෂණ - ...පාද හතරක් තිබීම.
   ...රවුළු කෙඳි තිබීම...
   ...වලිගයක් තිබීම.
3. ගමන් විලාසය - ...ඇවිදීම...
4. හැසිරීම - ...දහවල් කාලයේ නිදා ගැනීම.
   ...රාත්‍රී කාලයේ දඩයම් කිරීම.
5. මිනිසාට ඇති ප්‍රයෝජන - ...මීයන් ඇල්ලීමට උදවු කිරීම.
   ...සුරතලයට ඇති කිරීම.
   ...මානසික සතුටක් ලබා දීම.

- **<u>සතුන්ගෙන් අපට ඇති ප්‍රයෝජන</u>**

✓ ඖෂධ ලබා දීම (මී පැණි) - ...මී මැස්සා...
✓ පරිසරය අලංකාර කිරීම - ...සමනලයා, කුරුල්ලන්, මාළු...
✓ හානිකර සතුන් විනාශ කිරීම - ...ඇටි කුකුළා, කබරගොයා...
✓ බීජ ව්‍යාප්ත කිරීම - ...වවුලා, කුරුල්ලන්...
✓ ආහාර ලබා දීම - ...එළදෙන, කිකිළිය, එළුවා, ඌරා...
✓ ගේදොර ආරක්ෂා කර දීම - ...බල්ලා...
✓ මීයන් අල්ලා දීම - ...පූසා...
✓ කැලිකසළ කා දැමීම - ...කපුටා...
✓ තවලම් යාම සඳහා උදවු වීම - ...බූරුවා, ගවයා...
✓ කොටන් ඇදීමට උදවු වීම - ...අලියා...
✓ කැලිකසළ දිරාපත් කිරීමට උදවු වීම - ...වේයා, ගැඩවිලා...
✓ ගොවිතැන් කටයුතුවලට උදවු ලබාදීම - ...ගැඩවිලා, මී ගවයා, ගවයා...
✓ පරිසරයේ වෙනස් වීම් පිළිබඳ ව දැනුම්වත් කිරීම - වැහිලිහිණියා, මෙරුන්
✓ කාන්තාරයේ බඩු ගෙන යාමට උදවු වීම - ඔටුවා...
✓ සුවිශේෂ හැකියා යොදා ගනිමින් මිනිසාට උදවු කිරීම (අපරාධකරුවන් ඇල්ලීම, මත්ද්‍රව්‍ය හඳුනා ගැනීම) - බල්ලා...

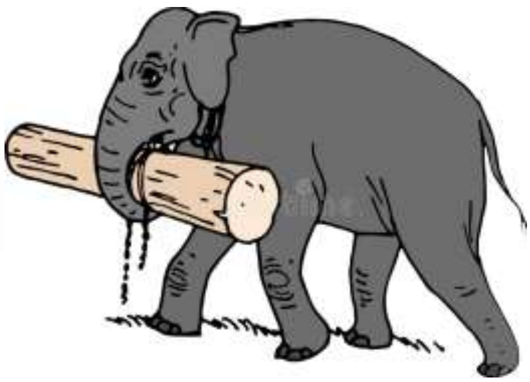

- **<u>සතුන්ගේ සුවිශේෂ හැකියා</u>**

  - ✓ යම් යම් දේ කැපීමට ඇති හැකියාව - මීයා, ගිරවා
  - ✓ ගසක් සිදුරු කිරීමට ඇති හැකියාව - කොට්ටෝරුවා
  - ✓ පරිසරය අලංකාර කිරීම - සමනලයා, කුරුල්ලන්
  - ✓ නිර්මාණශීලී කූඩු හැදීමේ හැකියාව - වඩු කුරුල්ලා
  - ✓ සියුම් ලෙස කූඩු සැකසීම - බට්ටිච්චා, පැණි කුරුල්ලා
  - ✓ ගසකින් ගසකට පැන යාම - වඳුරා, රිළවා, ගෝරිල්ලා
  - ✓ දිගු දිව යොදා ගනිමින් ගොදුරු අල්ලා ගැනීම - ගෙම්බා, සර්පයා, හූනා
  - ✓ ආරක්ෂාව සඳහා ශරීරයේ පැහැය වෙනස් කිරීම - කටුස්සා
  - ✓ ආරක්ෂාව සඳහා සැඟවීමට ඇති හැකියාව - ඉබ්බා, ගොලුබෙල්ලා

- **<u>සතුන්ගේ චර්යා ආශ්‍රයයෙන් අපගේ ජීවිතයට එක් කර ගත හැකි ආදර්ශයන්</u>**

එකමුතු කම, උදෑසනින් අවදි වීම, බෙදා හදාගෙන ආහාර ගැනීම, කඩිසර කම, නායකයාට අවනතව ක්‍රියා කිරීම.

මෙන්න මෙතන කුඹි රැලක්
ගුලක් හදනවා
අන්න අතන වේයො රැලක්
හුඹස් බඳිනවා

පුංචි වුණත් උන් හැම ලොකු
වැඩක් කරනවා
පුංචි අපිත් එකතු වෙලා
රටක් හදනවා

පද රචනය : එච්. ඩී. ජයතිලක මහතා

ගොලුබෙල්ලා කම්මැළියා
ගාට ගාට යනවා
එළවළු පැළ ටික කන්නට
රෑට රෑට එනවා

බය උණා ම අකුළාගෙන
ගේ ඇතුළට යනවා
ටිකක් ඉඳල බය ඇරුණා ම
ආයෙත් ගාටනවා

- **<u>ලෝකයෙන් වඳ වී ගොස් ඇති සතුන්</u>**

මැමත් ඩෝඩෝවා ඩයිනෝසර්

අප උපකාරක පංතියේදී ලබා දෙන මෙම නිබන්ධනය ද ඇතුලු මෙවැනි නිබන්ධන රාශියක් pdf ලෙස 3in1 Group එකෙන් ලබා ගත හැක.

සුවහසක් ශිෂ්‍යත්ව විභාගයට පෙනී සිටින දරුවන් වෙනුවෙන් වාණිජ අරමුණකින් තොරව සතුටින් ලබා දෙන නිබන්ධන නම වෙනස් කර අලෙවි කිරීමට කටයුතු නොකරන්න. පාසල් හෝ උපකාරක පංති සඳහා යොදා ගත හැකිය. ඔබ විසින් ලබා දෙන Like එක Comment එක අපට ශක්තියකි.

අප 3in1 Youtube නාලිකාවෙන් ප්‍රශ්න පත්‍ර සඳහා පිළිතුරු සාකච්ඡා කිරීම නැරඹිය හැකිය.

ස්තූතියි !

හසිත හෙට්ටිආරච්චි
(Dip. In Sci. N.I.E./O.U.S.L.)

3 in 1 youtube නාලිකාව ඔස්සේ නැරඹිය හැකිය.

Online Class details – WhatsApp 071 – 9020298 Facebook 3in1 Youtube 3in1

එක් කණ්ඩායමකට සිසුන් 10ක් පමණක් බඳවා ගැනේ